

Kabbalah vs. "Kabbalah BeYadenu"

1. כתר שם טוב, כרד א', עמ' י"ז, הערה ל'

...וטעם שעושיין שי"ן בתפילין של ראש יותר משאר האותיות, כתב הא"ח [אורחות חיים] כדי לרמז הימים שאדם מניחם במשך ימות השנה והם ג' מאות יום, וכ"כ רבינו בחיי בפ' כי תבא, עי"ש, וטעם זה הוא מקובל לפי מנהג בני אשכנז שמניחים תפילין בחוה"מ, אז כשתסיר נ"ב שבתות השנה, וי"ג ימים טובים נשאר ש' ימים שמניחים, אבל לפי מנהג כל הספרדים שבעולם שנהרו אחר דברי הזוהר והש"ע (כאשר בארתי לעיל בעזה"י), א"כ אין החשבון הזה מדויק. ומהר"י אלכסנדר ז"ל כ' טעם אחר לשין של תפילין מפני ששם הויה באת בש עולה שין והיינו מצפץ וגו' והטעם הנכון מפ' הטור בסו' ס' ל"ב להשלים שם של שדי וזהו מעם נכון, (ועל מטה משה שם).

2. כתר שם טוב, שם עמ' ט'

מנהג ספרד בכל העולם שאינם מניחים תפי' בחוה"מ, ובני אשכנז מניחין תפילין בחוה"מ, וחולצין אותם קודם מוסף.

3. בבלי מנחות לו:

דתניא: "וְשִׁמְרֶתָ אֶת-הַקֶּהָה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים יְמִימָה" (שמות יג:י). ימים - ולא לילות, מימים - ולא כל ימים, פרט לשבתות וימים טובים; דברי רבי יוסי הגלילי. ר"ע אומר: לא נאמר חוקה זו אלא לפסח בלבד! **נפקא ליה** מהיכא דנפקא ליה לר' עקיבא, דתניא: ר' עקיבא אומר: יכול יניח אדם תפילין בשבתות ובימים טובים? ת"ל: "וְהָיָה לְאוֹת עַל-יְדֶיךָ וּלְטוֹטוֹפֹת בֵּין עֵינֶיךָ" (שמות יג:טז). מי שצריכין אות, יצאו שבתות וימים טובים **שהן גופן אות**.

רש"י - נפקא ליה. כלומר, לעולם קסבר לילה זמן תפילין הוא, ושבת מימעיט ליה מהיכא דנפקא ליה לר' עקיבא: **שהן עצמן אות**. בין הקב"ה לישראל, דכתיב: "כִּי אוֹת הוּא [בִּינִי וּבִינֵיכֶם לְדַרְתֵּיכֶם לְדַעַת פִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם]" (שמות לא:יג):

4. בבלי מנחות יט:

תנו רבנן: כותב אדם תפילין ומזוזות לעצמו, וטווה על יריכו תכלת לציציתו, **ולאחרים בטובה**, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: **מערים ומוכר את שלו**, וחוזר וכותב לעצמו. רבי יוסי אומר: כותב ומוכר כדרכו **כדי פרנסתו**. אורי ליה רב לרב חננאל, ואמרי לה רבה בר בר חנה לרב חננאל: הלכה, כותב ומוכר כדרכו כדי פרנסתו... והלכה: כותב כדרכו ומוכר כדי פרנסתו.

רש"י - לאחרים בטובה. ולא בשכר: **מערים ומוכר שלו**. כן עושה כל ימות החג: **כדי פרנסתו**. בהרווחה, ולא מיירי במי שאין לו מה יאכל:

5. ירושלמי מועד קטן, ג:ד

מתני' - אין כותבין שטרי חוב במועד, אם אינו מאמינו או שאין לו מה יאכל - הרי זה יכתוב. אין כותבין ספרים ותפילין ומזוזות במועד, ואין מגיהין אות אחת, אפ"ל בספר העזרה. רבי יהודה אומר: כותב הוא אדם תפילין ומזוזות לעצמו, וטווה לעצמו תכלת לציצתו:

גמ'... חד בר נש אוכד תפילוי במועדא. **אתא לגבי ר' חננאל** ושלחיה לגבי ר' אבא בר נתן. א"ל: הב לי תפילך וזיל כתוב לך. א"ל רב: איזיל כתוב ליה. **מתניתא פליגא על רב**: כותב הוא אדם תפילין ומזוזות לעצמו, הא לאחר לא! **פתר לה** בכותב להניח. וטווה על יריכו תכלת לציצתו. רב יהודה בשם שמואל ר' אבהו בשם ר"י: טווה, ואפילו בפלך. רב אמר: טווה בפלך, בין לו בין לאחר. **מתניתא פליגא על רב**: וטווה על יריכו תכלת לציצתו, הא לאחר לא! **פתר לה בטווה להניח**:

פ"מ - אתא לגבי ר' חננאל. שהיה סופר כדאמרי' בפ"ק דמגילה. ושלחיה לגבי ר' אבא בר נתן לשואלו אם מותר לו לכתוב במועד, וא"ל הב ליה תפילך וזיל כתוב לך, דלעצמו מותר. וא"ל רב לר' חננאל: איזיל כתוב ליה דאף לאחר מותר: **מתני' פליגא על רב.** דהא קתני: כותב וכו' לעצמו - משמע אבל לאחר לא: **פתר לה רב.** דמתני' מיירי בכותב להניח עד אחר מועד ולמוכרן לאחר, דבזה אסרו לאחר: **פתר לה בטוה.** הציצית להניח אחר המועד ולמוכרן, דבזה אסרו; אבל לצורך המועד מותר בין לעצמו ובין לאחר, כדלעיל גבי תפילין:

6. טור או"ח סי' ל"א

שבת ויו"ט לאו זמן תפילין הן וחולו של מועד יש מסתפקין בו אם הוא זמן תפילין ומניחין אותן בלא ברכה וא"א ז"ל היה מניח ומברך עליהם:

7. בית יוסף, שם

וחולו של מועד יש מסתפקין בו וכו'. התוספות בסוף פרק הקומץ (מנחות לו: ד"ה יצאו) כתבו אהא דאמרינן יצאו שבתות וימים טובים שהם עצמם קרויים אות לאו משום דאסירי בעשיית מלאכה דאפילו חול המועד דשרי בעשיית מלאכה איכא אות בפסח דאסור באכילת חמץ ובסוכות דחייב בסוכה ומיהו בפרק בתרא דמועד קטן (יט.) משמע דחולו של מועד חייב בתפילין ומיהו לאו ראייה היא דהנך תנאי לטעמייהו דאית להו שבת זמן תפילין הוא ואח"כ הביאו ראייה מירושלמי (מו"ק פ"ג ה"ד) דחול המועד חייב בתפילין והרא"ש (הל' תפילין סי' טז) כתב כל זה וכתב הילכך מסתברא לפרש גמרא דילן דלא פליגא אירושלמי ונפרש ימים טובים דומיא דשבתות דאות שלהן שמירת שבת מעשיית מלאכה וכתב עוד שבספר העתים כתוב בשם גאון שאסור להניח תפילין בחול המועד והרא"ש דחה דבריו ואח"כ כתב ויש שמניחין תפילין בלא ברכה והמברך לא הפסיד ע"כ והמרדכי (הל' תפילין יג.) כתב בשם ר"י דנראה ראייה גמורה מן הירושלמי דחול המועד חייב בתפילין וכתב עוד ובסמ"ק (סי' קנג יד.) וכן בספר התרומה פירשו דיש להניח בלא ברכה ומיהו מהר"ם היה מברך עליהם מההיא דירושלמי שהבאתי עכ"ל והרשב"א כתב בתשובה (ח"א סי' תרצ, ובמיוחסות סי' רלז) שאין מניחין תפילין בחול המועד וכן דעת התוספות והראב"ד ז"ל וכן אנו נוהגים עכ"ל:

ועכשיו נהגו כל בני ספרד שלא להניחם בחול המועד ושמעתי שמקודם היו מניחים אותם בחול המועד כדברי הרא"ש ואח"כ מצאו שכתב רבי שמעון בר יוחי במאמר אחד שאסור להניחם בחול המועד ועל כן נמנעו מלהניחם בחול המועד וכן כתב מורי דודי הה"ר יצחק קארו ז"ל בתשובה והמאמר ההוא איתיה במדרש הנעלם לשיר השירים (זוהר חדש דפוס מונקאטש שה"ש ח.) על פסוק (שיר השירים א:ג) לריח שמניך טובים... ומאחר שבתלמודא דידן לא נתבאר דין זה בפירוש מי יערב לבו לגשת לעבור בקום עשה על דברי רבי שמעון בן יוחי המפליג כל כך באיסור הנחתן:

8. כתר שם טוב, כרך א', עמוד י' - י"א, הערה כ"א

ובהיותי עסוק במקצוע זה, יתענין המעיין לדעת אם הזוה"ק חולק באיזה דין עם מה שמוזכר בתלמוד למי אנחנו שומעין? כתב השל"ה במס' חולין דקי"ב: דאנחנו יושבי א"י הנמשכים אחר קבלת הזוהר הק' נוהגים להניח תפי' ש"י מיושב, והכנה"ג או"ח סי' מ"ו בהגהב"י כתב שבא ת"ח מארץ הצבי והעיד ששמע שמרן ז"ל חזר בו ממ"ש בשו"ע שם ס"ו לחלוק על המברכים ברכת הנותן ליעף כח, ובסוף ימיו אמר אותה בהזכרת שם ומלכות עפ"י הקבלה (וכבר כתבתי לקמן בזה מפגי שראיתי שבסדורי הספרדים דפה לונדון ואמשטרדם השמיטוה), וכתב הברכ"י שם אות י"א שנתפשט בגלילותינו לברך אותה בשם ומלכות, אף דקבלנו עלינו הוראת מרן והוא לא פסק כן, קים לן דאילו ידע דעת האר"י ז"ל בזה היה מודה לברך...

וכתב המג"א סי' כ"ה סק"ך בשם הרדב"ז דכל דבר שבעלי הקבלה והזוהר חולקין עם הגמרא הלך אחר הגמרא וספוסקים עכ"ל היינו דוקא כשאין פלוגתא בין הפוסקים, אבל היכא דפליגי הפוסקים דבר הקבלה יבריחו וכמ"ש הרדב"ז גופיה בתשו' הישנות סי' ה' לענין תפילין בחוה"מ שאסור להניחם משום שדברי הקבלה יכריחו... ועל' בבדק הבית אה"ע סי' כ"ה ומדברי הב"י שכתבנו לעיל באו"ח ד"ה ומתוך מתבאר אפילו אין פלוגתא בין הפוסקים, מכיון שאינו נזכר בגמרא אזלינן בתר הזוהר נגד הפוסקים. ומור"ם ז"ל בדרכי משה חולק עליו, וכ"כ הגאון חכם צבי בתשו' סי' ל"ו וסי' ר"ע דהכרעת הקבלה תכריע בין הפוסקים...